

Méně změn = stabilita!

Foto: archiv

VERONIKA ODROBINOVÁ

je partnerkou advokátní kanceláře Dvořák Hager & Partners, kde se specializuje mj. na korporátní právo, M&A a pracovní právo. Je členkou představenstva Czech Employment Lawyers Association.

**POKUD NECHCEME
ZNECHUTIT VŠECHNY
PODNIKATELE
A ZAHRANIČNÍ
INVESTORY,
MUSÍME ZAPRACOVAT
NA STABILITĚ PRÁVA.**

Jako advokát se snažím držet tempo se změnami české legislativy, abych byla schopna své klienty informovat, co je čeká a nemine. V poslední době mě ale množství změn děsí. Po radikální změně se často vracíme k předchozí úpravě.

Notoricky diskutovaný nový občanský zákoník a zákon o korporacích a novelizační balíček souvisejících změn, který mění 71 zákonů, není ani třeba zmiňovat. Nejen pro právníky bude od 1. ledna 2014 všechno jinak. Bude trvat minimálně deset let, než se tyto předpisy u nás zabydlí a všichni si na ně zvykneme.

Přehmaty v pracovním právu

Legislativní smršť se dotýká i oblasti pracovního práva, kde v nedávné době došlo k celé řadě „převratných“ mezníků. Například nový zákoník práce účinný od roku 2007 byl ušit horkou jehlou a musel být již po roce „opraven“ technickou novelou. Krátké období klidu rozvířil Ústavní soud, když s účinností od 14. dubna 2008 zrušil některá ustanovení pro rozpor s ústavním pořádkem – a tyto mezery zaplnil zákonodárce až v roce 2012. Tento zákon zároveň zavedl zpět některé instituty, které byly ze zákoníku práce odstraněny, ale v praxi chyběly – např. dočasné přidělení zaměstnanců.

Od roku 2012 vstoupila v účinnost i novela zákona o zaměstnanosti, která se například vypořádala se švarcsystémem, jenž se nacházel v šedé zóně. Švarcsystém se stal nelegální prací s drastickým postihem, což je v kombinaci s nově zavedenou povinností zaměstnavatele mít na pracovišti k dispozici kopie pracovních smluv všech zaměstnanců vražedným koktejlem. Při kontrolách se uplatňoval extrémní výklad, že pokud na pracovišti není kopie pracovní smlouvy, jde o nelegální práci a ani dodání pracovních smluv obratem nepomůže. Mezi kolegy jsme žertovali, že nejlepší řešení bude pověsit zaměstnancům pracovní smlouvy do kartiček na krk – a při přednášce zástupce inspekce práce jsme zjistili, že to někteří zaměstnavatelé vzali za své...

Trubte na poplach, zrušte poplach

Nové vzrušení přinesla rovněž pracovně-lékařská péče. Každý zaměstnanec musí od 1. dubna 2013 před uzavřením pracovní smlouvy absolvovat vstupní prohlídku. Sankcí za porušení může být i absolutní neplatnost pracovní smlouvy – o důsledku se však vedou odborné

debaty. Selský rozum sice říká, že sankce za porušení povinnosti zaměstnavatele, která bude bolet především zaměstnance (bude ve faktickém pracovním poměru, kde není nutné dodržovat výpovědní doby nebo platit odstupné), není úplně správným řešením – ale selský rozum ne vždy vítězí.

Ve sněmovně je ve stylu „trubte na poplach, zrušte poplach“ několik dalších pracovně-právních zákonů – nové omezení práce na dobu určitou účinné od roku 2012 se v praxi neosvědčilo, takže se částečně vracíme k původní úpravě. Ministerstvo práce a sociálních věcí dále předkládá k připomínkám novelu zákona o zaměstnanosti, která částečně ruší, co bylo loni nově zavedeno, a naopak (znovuzavedení osob zdravotně znevýhodněných, snížení pokut za nelegální zaměstnávání).

Autorita soudnictví?

A ani soudní systém není v rozbouraném oceánu právních předpisů tím pevným a zářivým majákem. Místo aby řešil problematické otázky, daří se mu občas nacházet problémy tam, kde se znění zákona zdá být jednoznačné. V oblasti pracovního práva mohou zmínit například konkurenční doložku. Z ustanovení „zaměstnavatel může od konkurenční doložky odstoupit pouze po dobu trvání pracovního poměru zaměstnance“ Nejvyšší soud dovodil nejen, že nezakládá právo zaměstnavatele na odstoupení (to musí být výslovně sjednáno), ale navíc před rokem uzavřel, že sjednání musí být i důvody odstoupení. Takže po chvíli triumfu, že jsem do konkurenčních doložek dohodu o možnosti odstoupení dávala, následovala hluboká deprese, neboť má předvídatost (paranoia) v roce 2007 nepostoupila natolik, abych uváděla i důvody odstoupení.

Je pravda, že praxe se nakonec vypořádá se vším – ale co jí to trochu ulehčí? Stabilita a předvídatelnost práva jsou něco, na čem bychom měli všichni v příštích letech hodně zapracovat, pokud nechceme znechutit všechny naše podnikatele a zahraniční investory. Začít můžeme novou úpravou občanského práva. ■